

egy környezetéből magasan kiemelkedő domb tetején, míg az 5. szelvényt ezekről mintegy 300 m-re D-re, a lelőhely D-i felén jelöltük ki.

Az ásatás során 19 objektumot dokumentáltunk (49 SE-számmal). Néhány Árpád-kori árok és gödör mellett feltártunk számos Hallstatt-kori tárolóvermet, valamint egy nagy méretű, téglalap alakú, tengelyében 2 cölöplyukkal ellátott gödörházat ugyanezen időszakból. Részben a Hallstatt-kori ház betöltésére építettek a kelta időszakban egy téglalap alakú, döngölt agyagpadlóval ellátott gödörházat, tengelyében cölöplyukkal (az objektumnak nagyjából a fele esett a szelvénybe). A fenti objektumok mellett, azokkal egyező tájolásban újabb kelta gödörház került elő (mintegy 2/3-a esett a szelvénybe), tengelyében cölöplyukokkal, betöltésében a nagy mennyiségű kerámia és állatsont mellett 5 db bronzöntésre szolgáló öntőtégellyel. Feltártunk még 2 csontvázas sírt is, egyik melléklet nélküli, míg a másikat egy térdfibula és egy vaskés a római korra datálta. Az 5. szelvényben 3 kora vaskori gödör mellett egy nagy méretű, földbe mélyített objektum a kora újkor időszakára datálható, utóbbi funkcióját nem sikerült interpretálni, valószínűleg valamilyen mezőgazdasági tevékenységhez köthető építmény maradványa (itató?, istálló?).

Az ásatáson részt vettek a heidelbergi, a frankfurti, a mainzi és a bochumi egyetem hallgatói.

BORHY LÁSZLÓ – FELIX TEICHNER
– BIRÓ SZILVIA – MOLNÁR ATTILA

28. Bodorfa, Vegyes Bolt (Szabadság u.) (MRT 3. k. 8/1. lh., KÖH 7587) (Veszprém megye) Tő, I

Bodorfa egyutcás zsákfalú a Kígyós-patak árterében. A település története Árpád-kori előzményekre megy vissza. A Nemes-hany, Káptalanfa, Bodorfa területét érintő csatornázási munkák harmadik ütemében elvégzett beruházás a falu egyetlen utcáján halad végig. Az írott források szerint a központi részen állt egykor a temetővel körülvett templom, amelyet a 19. század végén bontottak le. Pontos helye nem ismert.

A csatornaárok a Szabadság u. 61. és 55. sz. házak előtti szakaszon szelte át a lelőhelyet. Mind a gerincevezetékben, mind a két házhoz vezető bekötésben találtunk sírokat. A templomot a beruházás nem érintette. Összesen 15 objektumot tártunk fel, közülük 11 volt sír, 2 árok és 2 cölöplyuk. A 2 árok valószínűleg a dombot övező árok két szakasza lehetett. Leletanyagot sem az árkokban, sem a cölöplyukokban nem találtunk. A sírok Ny–K-i tájolású, középkori, csontvázas, koporsós temetkezések voltak. A megismert temetőrész a török alatt elpusztult falu életének végét jelzi. Az Árpád-kori temetőnek nem bukkantunk nyomára. A sírokat a beruházás adta lehetőségeknek megfelelően tártuk fel.

CSIRKE ORSOLYA

29. Boldogkőváralja, vár (KÖH 15906) (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Kú

A boldogkőváraljai vár (Hrsz.: 1118/1) felújítási munkáihoz kapcsolódóan az önkormányzat megelőző régészeti feltárást és régészeti megfigyelést rendelt meg a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóságtól, amely a feltárásba bevonta a Magyar Nemzeti Múzeum Nemzeti Örökségvédelmi Központ Műemléki Kutatási Osztályát.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Örökségvédelmi Irodája az egykori külső vár ÉNy-i részén írt elő feltárást, a korábbi kutatások ezt a területet ugyanis nem érintették, és a 17. századi leírások szerint ezen a helyen állt a külső vár egykori kapuja. A folyó beruházás egyik eleme a kapu, és a hozzá kapcsolódó palánk rekonstrukív újjáépítése, az ásatás célja ezért a kapu feltárása, és a korábban már megismert palánkhöz való viszonyának tisztázása volt. Mivel a 2002-ben előkerült egykori palánkhöz tartozó jelenségek egy része vissza lett temetve, a régészeti megfigyelést azok ismételt feltárására irányult. A kutatás 2011. július 4–13. között folyt.

Az ásatási szelvényeket a várhoz vezető útra merőlegesen, a mai várhegy Ny-i széle és a meredeken emelkedő sziklafal között tűztük ki. A kutatott terület két szélét a felszínen a feltárás előtt is látszó, sziklába vésett objektumokhoz igazítottuk. Az ebben a sávban látszó cölöplyukok, és a közel 3 m magasságban lévő ferde vonalú bevésés korábban itt álló, a sziklának támasztott építményre utaltak.

A vár külső kapujának maradványai az ásatási terület É-i részén kerültek elő. A széles, habarcsba rakott kőalpozás U alakban épült neki a megfaragott, meredek sziklafalnak, amely valószínűleg a szabálytalan, négyzet alaprajzú építmény K-i falát képezte. Az É-i fal részben a sziklából meghagyott, benyúló nyelvre, ill. közvetlenül a vízszintesen kivésett sziklafelszínre lett ráépítve. A D-i falból a DNy-i indításán kívül nem maradt sok, de a fal folytatásában megfigyelt kiugró sziklanyelv, és a szabályos bevésés arra utaltak, hogy a mára teljesen elpusztult D-i fal hasonló kialakítású lehetett.

Az É-i falrész szélein feltárt, a fal magjába mélyített szimmetrikus helyzetű lyukak az egykori kapuszárnyak mozgó alkatrészeinek helyeként értelmezhetők. A két lyuk között természetesen kialakult vízfolyás sekély árka látszott – hasonló megfigyelhető a vár álló kaputornyának középtengelyében is – amely ugyancsak az egykori bejárat tengelyét jelezheti. A kapu tehát az É-i oldalon nyílt, de nem a mai, elővár területére felvezető út tengelyében, hanem attól több m-rel K-re. A négyzetes bejárat építményéhez K felől egy kis méretű, a sziklába vájt helyiség csatlakozott, amelynek ÉK-i sarkában részben szintén a sziklába mélyített fűtőberendezés nyomai voltak. Az említett ferde bevésés ennek vonalában fél nyereggető, vagy a palánkra vezető lépcső lenyomataként értelmezhető.

Sikerült megfigyelnünk az egykori palánk alapárkának és a kő kapuépítménynek a viszonyát is. A palánk ezek alapján É-i irányból meredeken lejtve közvetlenül kapcsolódott a kapu ÉK-i sarkához, és D-en, a DNy-i sarok mellett folytatódott tovább. Egyértelműen látszott, hogy a palánk alapárkát a kapu felépítése előtt vésték ki a sziklából, a kaput ezt követően, részben a már elkészült árokba építették bele. Lehet, hogy az